

ΕΝΤΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣ ΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση, την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης της περιβαλλοντικής αειφορίας και προάγει παράλληλα τη διαθεματική μάθηση. Η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να προσφέρει πρακτικές εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές/μαθήτριες να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος ειδικότερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, αλλά και στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων των άλλων μαθημάτων. Για την Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για τον σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου. Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση (ΜΓΕ) και τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) η διαμόρφωση του πράσινου χώρου μπορεί να αποτελέσει πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Πρακτικές τεχνικές

Μέσα από την δημιουργία ενδιαιτημάτων: δασύλλιο, βοτανόκηπο, λαχανόκηπο και αναρριχώμενο κήπο όπου θα φιλοξενούνται φωλιές πουλιών, ξενοδοχεία εντόμων, ποτίστρες και σημεία σίτισης πουλιών, ειδικά διαμορφωμένα σημεία για σκαντζόχοιρους κ.α θα δημιουργήσουμε έναν κήπο φιλικό προς την άγρια ζωή.

Θα εφαρμοστούν βιολογικές πρακτικές συντήρησης του κήπου όπως η μη χρήση φυτοφαρμάκων, η προσέλευση ωφέλιμων εντόμων όπως οι παπαρόνες που θα δημιουργούν ένα ισοζύγιο με τα μη ωφέλιμα. Αυτό θα επιτευχθεί με την συνδυαστική φύτευση φυτών αλλά και με εισαγωγή τέτοιων εντόμων με αγορά τους από ειδικό προμηθευτή. Περαιτέρω η βελτίωση του εδάφους και η λίπανση των φυτών και δέντρων θα γίνονται με την χρήση κομποστέας που θα παράγουμε στο σχολείο με κομποστοποίηση κλαδεμάτων και αγριόχορτων του ίδιου του σχολικού κήπου.

Όλα τα στάδια της δημιουργίας και της συντήρησης του κήπου θα είναι άμεσα συνδεδεμένα με όλα τα γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος και των σχεδίων δράσης του σχολείου έτσι ώστε να περάσει αβίαστα στην καθημερινότητα των παιδιών η έγνοια και η φροντίδα του κήπου για να γίνουν έτσι φύλακες της χλωρίδας και πανίδας και να αποκτήσουν βαθύτερη κατανόηση της περιβαλλοντικής αειφορίας.

Παιδαγωγικές μέθοδοι

Στόχος μας η ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών σε γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό επίπεδο. Χαιρόμαστε να βλέπουμε τους μαθητές μας να γίνονται ερευνητές και να απολαμβάνουν την χαρά της ανακάλυψης δίνοντας τους εναύσματα για φιλοσοφικές αναζητήσεις. Ως εκ τούτου οι παιδαγωγικές μέθοδοι που θα εφαρμοστούν θα είναι ποικίλες.

Ομαδική, συνεργατική και βιωματική μάθηση μεταξύ μαθητών και επαγγελματιών τόσο μέσα από πρακτικές εφαρμογές όπως φυτεύσεις, κλάδεμα, κομποστοποίηση κλπ αλλά και σε θεωρητικό επίπεδο μέσα από παρουσιάσεις και διαλέξεις από ειδικά καταρτισμένους επαγγελματίες ή/και εκπαιδευτικούς. Η διαθεματική προσέγγιση θα αποτελέσει την βασική παιδαγωγική μέθοδο που θα εφαρμοστεί, αφού ο στόχος μας θα είναι η συνεχής ενασχόληση μας με τον κήπο τόσο πρακτικά όσο και θεωρητικά μέσα από όλο τα θέματα του ΑΠ. Θα εφαρμοστούν δραστηριότητες όπως συνεντεύξεις, επιμορφωτικές επισκέψεις, έρευνες/προτζεκτ, πειράματα κλπ. Αναπόσπαστο μέρος θα είναι και η προσέγγιση STEAM η οποία θα καθοδηγήσει τα παιδιά στην κριτική σκέψη, στην παρατήρηση, στον διάλογο, στον προβληματισμό και στο να διερωτώνται για ζητήματα που συμβαίνουν γύρω τους. Σκοπός είναι οι μαθητές να παίρνουν μελετημένες αποφάσεις, να επιζητούν την εμπειρική διαδικασία και την ανακάλυψη, να επιμένουν για την επίλυση προβλήματος, να ενθαρρύνουν την ομαδικότητα και τη συνεργασία, να διαχειρίζονται την αποτυχία και να μαθαίνουν να εργάζονται δημιουργικά. Ο κήπος θα αποτελέσει σημείο αναφοράς και το εργαλείο για την εφαρμογή της προσέγγισης αυτής, αφού ο πρωταρχικός μας στόχος είναι η ενσωμάτωση του στη διδασκαλία. Καθώς ο κήπος μας θα περιλαμβάνει σημεία πολυαισθητηριακού ενδιαφέροντος, για τα παιδιά του σχολείου μας που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω διανοητικών, σωματικών, συναισθηματικών ή άλλων προκλήσεων αλλά και για όλα ανεξαρτήτως τα παιδιά, η πολυαισθητηριακή μέθοδος θα αποτελέσει επίσης βασικό ρόλο στην διδασκαλία μας.

Δραστηριότητες αξιοποίησης χώρου πρασίνου και ευθυγράμμιση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Βοηθητικές ερωτήσεις	Σύνδεση με το ΑΠ
Πώς θα αξιοποιηθεί ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία περιβαλλοντικής διαχείρισης, αειφόρων πρακτικών και την ανάδειξη της σημασίας της βιοποικιλότητας	Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (κομποστοποίηση, εξοικονόμηση νερού, βιολογικές μέθοδοι κηπουρικής, πρακτικές δραστηριότητες στον κήπο)
Πώς θα αξιοποιηθεί με πρακτικό τρόπο, ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία επιστημονικών εννοιών, ώστε να καταστεί ζωντανό εργαστήριο;	Φυσικές Επιστήμες - Βιολογία (κύκλος ζωής των φυτών, φωτοσύνθεση, επικονίαση, κύκλος του νερού, αλληλεξάρτηση των ζωντανών οργανισμών, οικοσυστήματα)
Πώς θα καλλιεργηθούν μαθηματικές δεξιότητες αξιοποιώντας τον χώρο πρασίνου (μέτρηση της ανάπτυξης των φυτών, υπολογισμός διαστάσεων υποστυλωμάτων για τα φυτά, κ.λπ);	Μαθηματικά (εκτίμηση, γραφική παράσταση, ανάλυση δεδομένων)
Πώς μπορεί να προωθηθεί η σημασία της υγιεινής διατροφής και γενικότερα της υγείας μας;	Αγωγή Υγείας - Οικιακή Οικονομία (καλλιέργεια φρούτων, λαχανικών, βοτάνων, τσάι με βότανα, αρωματικά κεριά, συνταγές με βότανα και λαχανικά, παραγωγή και κατανάλωση)
Πώς θα καλλιεργηθεί η δημιουργικότητα των μαθητών/μαθητριών;	Τέχνη, Σχεδιασμός και Δημιουργικότητα (εικαστική παρέμβαση, έργα τέχνης με αξιοποίηση φυσικών υλικών από τον κήπο, ξενοδοχείο εντόμων, πινακίδες για φυτά)
Πώς επηρεάζει η μορφολογία, το κλίμα και οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή την ανάπτυξη των φυτών;	Γεωγραφία (παρατήρηση καιρικών συνθηκών, μέτρηση υγρασίας, θερμοκρασίας κ.λπ.)
Πώς θα καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αγάπη προς το πράσινο και πώς θα αναδειχθεί η σχέση του λαού ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά με τα δάση και εν γένει με τη Μεσογειακή βλάστηση;	Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία (Μελέτη ποιημάτων, παροιμιών, ιστορικών πηγών που φανερώνουν τη σχέση του λαού μας με τα δάση, το πράσινο κ.λπ.).

Ποιες ικανότητες STEAME θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

- Κριτική σκέψη και επίλυση προβλήματος
- Συνεργασία και ηγετικότητα
- Αποτελεσματική προφορική και γραπτή επικοινωνία
- Δυνατότητα αξιολόγησης και ανάλυσης πληροφορίας
- Περιέργεια και φαντασία
- Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα
- Ευελιξία και προσαρμοστικότητα
- Δεξιότητες Εκμάθησης και Καινοτομίας (γνωστές και ως 4C's: Critical Thinking, Communication, Collaboration, Creativity)
- Δεξιότητες Τεχνολογίας, Πληροφοριών και Επικοινωνίας
- Δεξιότητες για την Εργασία και την Καθημερινότητα
- Ολοκληρωμένη γνώση και θέματα 21ου αιώνα
- Αποδόμηση των έμφυλων στερεότυπων που υπάρχουν σχετικά με την ενασχόληση με τις επιστήμες, ιδιαίτερα όσον αφορά στην εμπλοκή κι επαγγελματική ενασχόληση των γυναικών στις θετικές επιστήμες

Ενημέρωση/Επιμόρφωση

- Ενημέρωση σε συνεδρίαση και επιμόρφωση από ειδικούς.
- Έντυπη ενημέρωση παιδιών από το ΚΜΣ του σχολείου.
- Πανό στην είσοδο του σχολείου.
- Ιστοσελίδα του σχολείου.
- Πλατφόρμα THINGLING
- Ενημερωτικό φυλλάδι

Συμμετοχή και Δράση

- Υπογραφή συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μελών.
- Καταμερισμός υπευθυνοτήτων και ενεργειών.
- Ταχτικές συνεδρίες, αξιολόγηση και ενανάδραση.
- Ημερολόγιο του κήπου, όπου να καταγράφονται και να παρουσιάζονται φωτογραφίες με την εξέλιξη των εργασιών.

Δεξιότητες ζωής

Νερό: ύδρευση/άρδευση για πότισμα του κήπου και χρήση διαθέσιμων τεχνολογιών για την εφαρμογή του όπως π.χ εφαρμογή ελέγχου αυτόματου ποτισμού

Έδαφος: θρέψη-λίπανση: χρήση βιολογικών πρακτικών π.χ κομποστοποίηση και φυσικών τρόπων λίπανσης όπως χρήση κοπριάς ζώων από ντόπιους κτηνοτρόφους.

Κλαδέματα: Σωστό και έγκαιρο κλάδεμα για μεγιστοποίηση της ανάπτυξης και παραγωγής δέντρων και φυτών

Μάτιασμα/μπόλιασμα δέντρων και φυτών για βελτίωση της παραγωγής

Έγκαιρη συγκομιδή παραγωγής και διάθεσή της σε τοπικούς εθελοντικούς φορείς π.χ γεύματα αγάπης του τοπικού δήμου

Χρήση της παραγωγής για μαγειρική κλπ

Τοπική κοινότητα και ευρύτερη κοινωνία:

1. Πώς θα αξιοποιηθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου; (κληρονομικοί σπόροι, πολιτιστική σημασία ορισμένων φυτών, παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές)

Καθώς το σχολείο μας γειτνιάζει με την αλυκή της Λάρνακας όπου από τα αρχαία χρόνια υπάρχουν πληροφορίες για την ύπαρξη αμπελιών θα επιδιωχθεί η φύτευση κλίματος ή κουζούλων αμπελιού και με την συγκομιδή του θα χρησιμοποιηθεί ο μούστος για Παρασκευή παλουζέ και σουτζιούκου. Επίσης θα γίνει προσπάθεια να φυτευτεί βαμβάκι που παραδοσιακά φυτευόταν στην Κύπρο και η παραγωγή θα χρησιμοποιηθεί σε χειροτεχνίες όπως γέμισμα μικρών μαξιλαριών.

2. Πώς θα εμπλέξετε την κοινότητα στη μαθησιακή διαδικασία (κηπουροί, αγρότες, τοπιοτέχνες, τοπικές αγορές, ειδικοί/ειδικές σε θέματα περιβάλλοντος, διαγενεακή γνώση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, κ.λπ), ώστε να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών στη δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου;

Με προσκλήσεις επαγγελματιών, συνεργατών και φίλων του σχολείου για παρουσιάσεις, ομιλίες αλλά και πρακτικές δραστηριότητες όπως ξεχόρτισμα και κλάδεμα. Επίσης με διοργάνωση ημερίδων κήπου με συμμετοχή γονέων και παππούδων και μέσα από εκπαιδευτικές εκδρομές/επισκέψεις σε άλλα σχολεία, συνεργασία με άλλα σχολεία εντός και εκτός (π.χ μέσω E-Tweening) Κύπρου που εφαρμόζουν παρόμοια προγράμματα.

3. Ποια οφέλη αναμένετε να αποκομίσει η τοπική κοινότητα και η ευρύτερη κοινωνία από τις δραστηριότητες που προτίθεστε να οργανώσετε (διάχυση της γνώσης για οργανική γεωργία, καμπάνιες ενημέρωσης, διασύνδεση με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα, επανασύνδεση ανθρώπου-φύσης, κ.λπ);

Μέσα από τις δράσεις μας επιδιώκουμε να γίνουμε (μαθητές και δάσκαλοι) εκπαιδευτές για νέες πρακτικές κηπουρικής έτσι ώστε να διδάξουμε ή/και ενισχύσουμε γνώσεις περιβαλλοντικής αειφορίας και να γίνουμε συνδεδειγμένοι κρίκοι για την επανασύνδεση των ατόμων με την φύση.

Συνεργασίες και συνέργειες

Προσδιορίστε τις συνεργασίες που προτίθεστε να αναπτύξετε με φορείς και οργανισμούς για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου (πχ οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού και συντήρησης, συνεργασία με επαγγελματίες, επιστήμονες, γονείς κ.λπ., για ενημέρωση για τα είδη φυτών, τη διαδικασία φύτευσης, κηποπροστασίας, καλλιέργειας κ.λπ.)

Η διοργάνωση και παρουσίαση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών δρώμενων, εθελοντικών προγραμμάτων συντήρησης και εξωραϊσμού του δημοτικού χώρου πρασίνου της γειτονιάς ώστε να προσφέρουμε τις γνώσεις που θα αποκτηθούν μέσα από το πρόγραμμα ώστε να γίνει μεταφορά της γνώσης και εκτός σχολικού πλαισίου, ημερίδες φύτευσης με συμμετοχή γονέων, παππούδων και περίοικων της περιοχής του σχολείου, ενημέρωση της γειτονιάς για το πρόγραμμα μέσα από παραγωγή και διανομή έντυπου υλικού από τα παιδιά. Τα παιδιά μπορούν να κάνουν μια τράπεζα σπόρων με τοπικά φυτά.